IV

(Πράξεις εγκριθείσες, πριν από την 1η Δεκεμβρίου 2009, δυνάμει της συνθήκης ΕΚ, της συνθήκης ΕΕ και της συνθήκης Ευρατόμ)

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 17ης Ιουνίου 2009

σχετικά με το καθεστώς παγιοποίησης των υπέρμετρων χρεών των γεωργικών συνεταιρισμών και εκμεταλλεύσεων που εφαρμόζεται στην περιφέρεια του Λάτσιο (Ιταλία) σύμφωνα με τον περιφερειακό νόμο αριθ. 52/1994, τα οποία αναχρηματοδοτούνται σύμφωνα με το άρθρο 257 του περιφερειακού νόμου αριθ. 10 της 10ης Μαΐου 2001

[κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό Ε(2009) 4525]

(Το κείμενο στην ιταλική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(2010/27/ΕΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 88 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο,

Αφού κάλεσε τους ενδιαφερόμενους να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους βάσει του προαναφερθέντος άρθρου,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

I. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

(1) Με την επιστολή της 11ης Σεπτεμβρίου 2001, που πρωτοκολλήθηκε στις 13 Σεπτεμβρίου 2001, η μόνιμη αντιπροσωπεία της Ιταλίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση κοινοποίησε στην Επιτροπή, σύμφωνα με το άρθρο 88 παράγραφος 3 της συνθήκης ΕΚ, το κείμενο του άρθρου 257 του περιφερειακού νόμου αριθ. 10 της 10ης Μαΐου 2001, το οποίο τροποποιεί το άρθρο 2 του περιφερειακού νόμου αριθ. 52 της 31ης Οκτωβρίου 1994.

(2) Με την επιστολή της 19ης Απριλίου 2002, που πρωτοκολλήθηκε στις 22 Απριλίου 2002, η μόνιμη αντιπροσωπεία της Ιταλίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση διαβίβασε στην Επιτροπή τα συμπληρωματικά στοιχεία που είχαν ζητηθεί από τις ιταλικές αρχές αναφορικά με τις προαναφερθείσες διατάξεις, με την επιστολή της 9ης Νοεμβρίου 2001.

(3) Μετά την εξέταση των προαναφερόμενων στοιχείων οι υπηρεσίες της Επιτροπής ζήτησαν από τις ιταλικές αρχές, με την επιστολή της 17ης Ιουνίου 2002, να διαβιβάσουν περαιτέρω πληροφορίες μέσα στις τέσσερις επόμενες εβδομάδες.

(4) Δεδομένου ότι δεν έλαβαν καμία απάντηση έως την προθεσμία που τέθηκε με την επιστολή της 17ης Ιουνίου 2002, οι υπηρεσίες της Επιτροπής απέστειλαν νέα επιστολή στις 19 Αυγούστου 2003 με το αίτημα να τους χορηγηθούν οι πληροφορίες που είχαν ήδη ζητηθεί.

(5) Με την επιστολή της 23ης Οκτωβρίου 2003, η οποία πρωτοκολλήθηκε στις 29 Οκτωβρίου 2003, η μόνιμη αντιπροσωπεία της Ιταλίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση κοινοποίησε στην Επιτροπή τις συμπληρωματικές πληροφορίες που είχαν ζητηθεί από τις ιταλικές αρχές με την επιστολή της 17ης Ιουνίου 2002.

(6) Με την επιστολή της 11ης Δεκεμβρίου 2003 η Επιτροπή ενημέρωσε την Ιταλία για την απόφασή της να κινήσει τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 88 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ σε σχέση με τις διατάξεις του άρθρου 257 του περιφερειακού νόμου αριθ. 10 της 10ης Μαΐου 2001 (εφεξής «νόμος αριθ. 10/01»), καθώς και σε σχέση με τις ενισχύσεις που χορηγήθηκαν κατά το χρονικό διάστημα από την 1η Ιανουαρίου 1998 έως και τις 20 Μαΐου 2001 (την ημερομηνία έναρξης ισχύος του νόμου αριθ. 10/01) στο πλαίσιο του καθεστώτος ενισχύσεων που επρόκειτο να αναχρηματοδοτηθούν από το κονδύλιο του προϋπολογισμού το οποίο προβλεπόταν από το εν λόγω άρθρο [1].

(7) Η απόφαση της Επιτροπής να κινήσει τη διαδικασία δημοσιεύθηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* [2]. Η Επιτροπή κάλεσε τα ενδιαφερόμενα μέρη να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους.

(8) Η Επιτροπή δεν έλαβε καμία παρατήρηση από τα ενδιαφερόμενα μέρη. Οι ιταλικές αρχές συναντήθηκαν εντούτοις με τις υπηρεσίες της Επιτροπής για να δώσουν διευκρινίσεις σε συνάρτηση με τις παρατηρήσεις που διατυπώθηκαν από την Επιτροπή μετά την κίνηση της διαδικασίας του άρθρου 88 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ.

(9) Με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της 3ης Απριλίου 2009, η μόνιμη αντιπροσωπεία της Ιταλίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση διαβίβασε στην Επιτροπή επιστολή των ιταλικών αρχών στην οποία συνοψίζεται το περιεχόμενο των συζητήσεων που πραγματοποιήθηκαν κατά τη συνεδρίαση για την οποία γίνεται λόγος στην προηγούμενη παράγραφο.

---

[1] Επιστολή SG (2003) D/233340.

[2] ΕΕ C 15 της 21.1.2004, σ. 28.

II. **ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ**

Το μέτρο που κοινοποιήθηκε

(10) Το άρθρο 257 του νόμου αριθ. 10/01 προβλέπει τη χορήγηση πρόσθετου ποσού 400 εκατ. ITL (206 583 ευρώ) προς χρηματοδότηση των επιδοτήσεων επιτοκίου για τα δάνεια δεκαπενταετούς διάρκειας τα οποία χορηγήθηκαν με στόχο την παγιοποίηση των υπέρμετρων χρεών των γεωργικών συνεταιρισμών, των ενώσεών τους και των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, βάσει των διατάξεων του άρθρου 1 του περιφερειακού νόμου αριθ. 52/1994 (εφεξής «νόμος αριθ. 52/94»), όπως τροποποιήθηκε από τον περιφερειακό νόμο αριθ. 13/1996 (εφεξής «νόμος αριθ. 13/96»). Τροποποιεί επίσης το άρθρο 2 του νόμου αριθ. 52/1994, επεκτείνοντας τη δυνατότητα υπαγωγής στο ευεργετικό καθεστώς των ενισχύσεων, των οποίων η χορήγηση προβλέπεται από το τελευταίο αυτό άρθρο, προς κάλυψη των υφιστάμενων υπέρμετρων χρεών στις 31 Δεκεμβρίου 2000. Το άρθρο αυτό περιλαμβάνει μια ρήτρα, βάσει της οποίας οι προβλεπόμενες ενισχύσεις επιτρέπεται να χορηγηθούν μόνο μετά τη δημοσίευση, στο *Bollettino ufficiale della Regione Lazio*, της θετικής έκβασης της εξέτασης που διενεργείται από την Επιτροπή με βάση τα άρθρα 87 και 88 της συνθήκης ΕΚ.

Τροποποίηση της νομικής βάσης συνεπεία του κοινοποιηθέντος μέτρου

(11) Ο νόμος αριθ. 52/94, που αποτελεί τη νομική βάση για την παγιοποίηση, προέβλεπε τα εξής:

α) τη χορήγηση ενισχύσεων στους συνεταιρισμούς και στις ενώσεις τους, υπό τη μορφή επιδοτήσεων επιτοκίου για δεκαπενταετή δάνεια, με στόχο την παγιοποίηση των υπέρμετρων χρεών συνεπεία χρηματοδοτήσεων οι οποίες δεν είχαν ενταχθεί στο ευεργετικό καθεστώς των κρατικών επιχορηγήσεων (άρθρο 1 παράγραφος 1)·

β) τη χορήγηση ενισχύσεων στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις, υπό τη μορφή επιδοτήσεων επιτοκίου για δεκαπενταετή δάνεια, με στόχο την παγιοποίηση των υπέρμετρων χρεών συνεπεία των επενδύσεων οι οποίες είχαν ήδη πραγματοποιηθεί (άρθρο 1 παράγραφος 2)·

γ) τη χορήγηση ενισχύσεων, υπό τη μορφή επιχορηγήσεων, στους συνεταιρισμούς και στις ενώσεις τους, σε περίπτωση συγχώνευσης ή απορρόφησης από έναν άλλο συνεταιριστικό φορέα, οι οποίες καλύπτουν έως 50 % των στοιχείων του παθητικού στον ισολογισμό των προαναφερόμενων συνεταιρισμών ή ενώσεων, με στόχο τη διαγραφή των εν λόγω χρεών (άρθρο 4)·

δ) ως «υπέρμετρα χρέη» νοούνται τα χρέη τα οποία είναι απόρροια βραχυπρόθεσμων, μεσοπρόθεσμων ή μακροπρόθεσμων τραπεζικών δανείων που έχουν παραχωρηθεί χωρίς κρατικές ενισχύσεις και τα οποία υπήρχαν ήδη κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος του νόμου.

(12) Η Επιτροπή κίνησε τη διαδικασία έρευνας στο πλαίσιο του άρθρου 88 παράγραφος 2 (πρώην άρθρο 93) της Συνθήκης σε σχέση με την ενίσχυση που προβλέπεται από τον εν λόγω ([3]) νόμο, δεδομένου ότι εξακολουθούσε να διατηρεί τις αμφιβολίες της κατά πόσον οι εν λόγω ενισχύσεις ήταν συμβιβάσιμες με τα κριτήρια στα οποία είχε βασίσει την ανάλυσή της την εποχή εκείνη.

([3]) Αριθμός ενίσχυσης C 43/95 (ex NN 73/94) (ΕΕ C 327 της 7.12.1995, σ. 9).

(13) Βασιζόμενη στα κριτήρια αυτά η Επιτροπή έκρινε ότι το εν λόγω είδος επιχορηγήσεων συνιστά ενισχύσεις λειτουργίας, οι οποίες θα μπορούσαν, σε γενικές γραμμές, να θεωρηθούν συμβιβάσιμες με την κοινή αγορά, αλλά μόνο εφόσον πληρούνται οι ακόλουθοι τρεις όροι:

α) οι εν λόγω ενισχύσεις έπρεπε να αφορούν υπέρμετρα χρέη συνεπεία δανείων που είχαν συναφθεί για τη χρηματοδότηση επενδύσεων οι οποίες είχαν ήδη γίνει·

β) το άθροισμα των ενισχύσεων που τυχόν χορηγήθηκαν την εποχή συνομολόγησης του δανείου δεν επιτρεπόταν να υπερβαίνει το ποσοστό που γίνεται εν γένει αποδεκτό από την Επιτροπή, ήτοι:

— για επενδύσεις στον πρωτογενή γεωργικό τομέα: 35 % ή 75 % στις μειονεκτικές περιοχές, σύμφωνα με την οδηγία 75/268/ΕΟΚ του Συμβουλίου ([4]),

— για επενδύσεις στον τομέα της μεταποίησης και εμπορίας γεωργικών προϊόντων: 55 % (ή 75 % στις περιοχές του στόχου 1) για τα έργα που προβλέπονται από τα προγράμματα για τον κλάδο ή επιδιώκουν έναν από τους στόχους του άρθρου 1 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 866/90 του Συμβουλίου ([5]) και 35 % (ή 50 % στις περιοχές του στόχου 1) για άλλα προϊόντα που δεν αποκλείονται βάσει των κριτηρίων επιλογής που μνημονεύονται στο σημείο 2 του παραρτήματος της απόφασης 90/342/ΕΟΚ της Επιτροπής ([6]) [ή της απόφασης 94/173/ΕΟΚ της Επιτροπής ([7])]·

γ) οι αντίστοιχες ενισχύσεις επιτρέπεται να χορηγηθούν μόνο σε συνδυασμό με τη μεταβολή των επιτοκίων για τα νέα δάνεια που συνάπτονται, κατά τρόπο ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι διακυμάνσεις στο κόστος δανεισμού (στις περιπτώσεις αυτές, το ποσό της ενίσχυσης πρέπει να είναι χαμηλότερο ή ίσο προς το κόστος των μεταβολών) ή θα πρέπει να αφορούν γεωργικές εκμεταλλεύσεις που προσφέρουν τα εχέγγυα αποδοτικότητας, ιδίως σε περίπτωση που τα οικονομικά βάρη συνεπεία των υφιστάμενων δανείων προσλαμβάνουν τέτοιες διαστάσεις, ώστε να ζημιώνονται οι εκμεταλλεύσεις ή να εξωθούνται σε πτώχευση.

(14) Συνεπεία της κίνησης της σχετικής διαδικασίας οι ιταλικές αρχές τροποποίησαν τον νόμο αριθ. 52/94 με τον νόμο αριθ. 13/96, με βάση τον οποίο η Επιτροπή κατόρθωσε να περατώσει τη διαδικασία κηρύσσοντας συμβιβάσιμες με την κοινή αγορά τις ενισχύσεις με τις τροποποιήσεις που επήλθαν βάσει του εν λόγω νόμου ([8]).

([4]) ΕΕ L 128 της 19.5.1975, σ. 1.
([5]) ΕΕ L 91 της 6.4.1990, σ. 1.
([6]) ΕΕ L 163 της 29.6.1990, σ. 71.
([7]) ΕΕ L 222 της 20.9.1995, σ. 19.
([8]) Επιστολή SG(96) D/3465 της 29ης Μαρτίου 1996.

(15) Οι αλλαγές που επέφερε στο καθεστώς ο νόμος αριθ. 13/96 έχουν ως εξής:

α) καταργήθηκε η ενίσχυση σε ποσοστό έως 50 % των στοιχείων του παθητικού που εγγράφονται στον ισολογισμό των συνεταιρισμών, σε περίπτωση συγχώνευσης ή απορρόφησης·

β) οι ενισχύσεις με στόχο την παγιοποίηση των υπέρμετρων χρεών των συνεταιρισμών και των κοινοπραξιών τους (άρθρο 1 παράγραφος 1 του νόμου αριθ. 52/94), καθώς και οι ενισχύσεις που παρέχονται στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις (άρθρο 1 παράγραφος 2), επιτρέπεται να παρασχεθούν μόνο για την παγιοποίηση των χρεών λόγω της πραγματοποίησης επενδύσεων·

γ) οι εν λόγω ενισχύσεις μπορεί να αφορούν μόνο ένα μέρος (ποσοστό) της επένδυσης, το οποίο ανέρχεται, αντιστοίχως, σε 80 % για τους συνεταιρισμούς και σε 65 % για τις γεωργικές εκμεταλλεύσεις·

δ) οι ενισχύσεις πρέπει να χορηγούνται εντός των ορίων των ποσοστών που επιτρέπει εν γένει η Επιτροπή αναφορικά με το άθροισμα των ενισχύσεων που ενδεχομένως χορηγήθηκαν τη χρονική στιγμή της σύναψης των δανείων και καταβολής των εν λόγω ενισχύσεων, ήτοι: δεν επιτρέπεται να υπερβαίνουν το 35 % (το 75 % στις μειονεκτικές περιοχές, δυνάμει της οδηγίας 75/268/ΕΟΚ) για επενδύσεις στον πρωτογενή γεωργικό τομέα και το 55 % για επενδύσεις στον τομέα της μεταποίησης και εμπορίας γεωργικών προϊόντων·

ε) οι επίμαχες ενισχύσεις μπορεί να αφορούν μόνο τις γεωργικές εκμεταλλεύσεις ή τους συνεταιρισμούς που προσφέρουν τα εχέγγυα αποδοτικότητας, ιδίως σε περίπτωση που τα οικονομικά βάρη συνεπεία των υφιστάμενων δανείων προσλαμβάνουν τέτοιες διαστάσεις, ώστε να ζημιώνονται οι εκμεταλλεύσεις ή να εξωθούνται σε πτώχευση.

(16) Το καθεστώς ενισχύσεων, το οποίο εγκρίθηκε αφού ελήφθησαν υπόψη οι προαναφερθείσες τροποποιήσεις, παρέμεινε αμετάβλητο έως τη στιγμή που η Επιτροπή αποφάσισε να κινήσει τη διαδικασία του άρθρου 88 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ σε συνάρτηση με τις διατάξεις του άρθρου 257 του νόμου αριθ. 10/01.

III. **ΚΙΝΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 88 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 2 ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ ΕΚ**

(17) Η Επιτροπή κίνησε τη διαδικασία που προβλέπεται από το άρθρο 88 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ σε σχέση με τις διατάξεις του άρθρου 257 του νόμου αριθ. 10/01 και τις ενισχύσεις που καταβλήθηκαν κατά το χρονικό διάστημα μεταξύ της 1ης Ιανουαρίου 1998 και της 20ής Μαΐου 2001 (της ημερομηνίας έναρξης ισχύος του νόμου αριθ. 10/01) βάσει του καθεστώτος ενισχύσεων, οι οποίες προβλεπόταν ότι θα αναχρηματοδοτηθούν από το κονδύλιο του προϋπολογισμού που προβλεπόταν από εκείνο το άρθρο, δεδομένου ότι εξακολουθούσε να έχει αμφιβολίες, κατά πόσο οι εν λόγω ενισχύσεις ήταν συμβιβάσιμες με την κοινή αγορά, ιδίως όσον αφορά τις ακόλουθες πτυχές:

α) η πίστωση σύμφωνα με το άρθρο 257 του νόμου αριθ. 10/01 προοριζόταν για τη χρηματοδότηση ενός καθεστώτος ενισχύσεων με στόχο την παγιοποίηση των υπέρμετρων χρεών των γεωργικών συνεταιρισμών και εκμεταλλεύσεων, όπως αυτό είχε εγκριθεί από την Επιτροπή το 1996 βάσει των ειδικών όρων για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων που θα μπορούσαν να εφαρμοστούν στον γεωργικό τομέα, αντί των κοινοτικών οδηγιών του 1994 με αντικείμενο τις κοινοτικές κατευθυντήριες γραμμές όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων του 1994 ([9]) (εφεξής «κατευθυντήριες γραμμές του 1994»), όπως ρητά προβλεπόταν στις τελευταίες·

β) οι κατευθυντήριες γραμμές του 1994 αντικαταστάθηκαν από τις κοινοτικές κατευθυντήριες γραμμές όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων του 1997 ([10]) (εφεξής «κατευθυντήριες γραμμές του 1997»), οι οποίες καθόρισαν τους νέους όρους που εφαρμόζονται στον γεωργικό τομέα· το καθεστώς θα έπρεπε να έχει συμμορφωθεί με τους εν λόγω νέους όρους από την 1η Ιανουαρίου 1998· εντούτοις, καμία από τις διαθέσιμες πληροφορίες δεν επέτρεψε να διαπιστωθεί εάν αυτό είχε όντως συντελεσθεί·

γ) οι κατευθυντήριες γραμμές του 1997 αντικαταστάθηκαν από τις κοινοτικές κατευθυντήριες γραμμές του 1999 (εφεξής «κατευθυντήριες γραμμές του 1999»), με τις οποίες έπρεπε παρομοίως να έχει προσαρμοστεί το εν λόγω καθεστώς·

δ) εντούτοις, καμία από τις εν λόγω πληροφορίες δεν επέτρεψε να διαπιστωθεί εάν το προαναφερόμενο καθεστώς είχε εναρμονισθεί με τους όρους των κατευθυντήριων γραμμών του 1999·

ε) υπό τις συνθήκες αυτές, εξακολουθούσαν να ισχύουν οι επιφυλάξεις αναφορικά με τον συμβιβάσιμο χαρακτήρα με την κοινή αγορά των ενισχύσεων που χορηγήθηκαν μεταξύ της 1ης Ιανουαρίου 1998 και της 20ής Μαΐου 2001 (ημερομηνία έναρξης ισχύος του νόμου αριθ. 10/01), αλλά και αναφορικά με τον τρόπο χρήσης των κονδυλίων των οποίων η χορήγηση προβλεπόταν από το άρθρο 257 του νόμου αριθ. 10/01.

IV. **ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΙΤΑΛΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ**

(18) Με επιστολή της 2ας Ιουλίου 2004, που πρωτοκολλήθηκε στις 7 Ιουλίου 2004, η μόνιμη αντιπροσωπεία της Ιταλίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση διαβίβασε στην Επιτροπή τις παρατηρήσεις που διατυπώθηκαν από τις ιταλικές αρχές μετά την έναρξη της διαδικασίας σύμφωνα με το άρθρο 88 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ σε σχέση με τις διατάξεις του άρθρου 257 του νόμου αριθ. 10/01, αλλά και τις ενισχύσεις που χορηγήθηκαν μεταξύ της 1ης Ιανουαρίου 1998 και της 20ής Μαΐου 2001 (ημερομηνία έναρξης ισχύος του εν λόγω περιφερειακού νόμου) βάσει του καθεστώτος ενισχύσεων, σύμφωνα με το οποίο προοριζόνταν να αναχρηματοδοτηθούν από το κονδύλιο του προϋπολογισμού που προβλεπόταν σε εκείνο το άρθρο.

([9]) ΕΕ C 368 της 23.12.1994, σ. 12.
([10]) ΕΕ C 283 της 19.9.1997, σ. 2.

(19) Με την επιστολή τους εκείνη οι ιταλικές αρχές ανήγγειλαν αρχικά την απόσυρση της ανακοίνωσης του άρθρου 257 του νόμου αριθ. 10/01 και την προώθηση της διαδικασίας για την κατάργησή του, διευκρινίζοντας ότι δεν είχε θεσπισθεί κανένα μέτρο εφαρμογής, αλλά ότι δεν είχε χορηγηθεί καμία ενίσχυση βάσει του προαναφερόμενου άρθρου.

(20) Οι ιταλικές αρχές τόνισαν επίσης ότι, στην επιστολή με την οποία είχε εγκριθεί ο νόμος αριθ. 52/94, η Επιτροπή είχε δηλώσει ότι οι επίμαχες ενισχύσεις ήταν συμβιβάσιμες με τα κριτήρια που εφαρμόζονταν σε εκείνες και ότι θα μπορούσαν ως εκ τούτου να υπαχθούν στο ευεργετικό καθεστώς της παρέκκλισης για την οποία γίνεται λόγος στο άρθρο 92 (νυν άρθρο 87) παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συνθήκης ΕΚ, δεδομένου ότι επρόκειτο για μέτρα προορισμός των οποίων ήταν να διευκολυνθεί η ανάπτυξη ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων ή ορισμένων οικονομικών περιοχών, χωρίς να αλλοιώνονται οι όροι των συναλλαγών κατά τρόπο που θα αντέκειτο προς το κοινό συμφέρον, χωρίς παραπομπές στις κοινοτικές κατευθυντήριες γραμμές όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων.

(21) Κατά την άποψή τους, όπως προκύπτει από την αλληλογραφία με την Επιτροπή κατά το διάστημα μεταξύ 1994 και 1996, ήταν σαφές ότι στόχος του νόμου αριθ. 52/94 ήταν να αποφευχθεί το ενδεχόμενο οι γεωργικές εκμεταλλεύσεις να βρεθούν αντιμέτωπες, κατά τη χρονική στιγμή πραγματοποίησης των επενδύσεων, με επιτόκια κατά πολύ υψηλότερα από τα επιτόκια της αγοράς, με αποτέλεσμα διακυμάνσεις στο κόστος δανεισμού, γεγονός που θα τις δυσκόλευε πολύ. Η περιφερειακή αρχή του Λάτσιο εγγυήθηκε εξάλλου επανειλημμένα ότι θα προέβαινε σε έλεγχο της αποδοτικότητας των δικαιούχων γεωργικών εκμεταλλεύσεων, στηριζόμενη ιδίως στα προγράμματα εξυγίανσης που οι τελευταίες ήταν υποχρεωμένες να υποβάλουν δυνάμει του νόμου αριθ. 52/94 και των τροποποιήσεών του.

(22) Οι ιταλικές αρχές εξάλλου διαβεβαιώνουν ότι οι ενισχύσεις που προβλέπονται από τον νόμο αριθ. 52/94 θα μπορούσαν να υπαχθούν στις ευεργετικές διατάξεις του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συνθήκης ΕΚ.

(23) Στην επιστολή της 2ας Ιουλίου 2004 οι ιταλικές αρχές έθεταν επιπλέον το ερώτημα εάν, εν προκειμένω, εφαρμόζοντας το κριτήριο της διάσωσης και αναδιάρθρωσης προβληματικών επιχειρήσεων, δεν θα ήταν δυνατόν, για τις ενισχύσεις που είχαν χορηγηθεί κατά τη χρονική περίοδο 1998-2000 ([11]), για δάνεια που είχαν συναφθεί πριν από τις 5 Δεκεμβρίου 1994, να παρασχεθεί η κάλυψη του σημείου 2.5 των κατευθυντήριων γραμμών του 1997, σύμφωνα με το οποίο «οι κατευθυντήριες γραμμές δεν θίγουν την εφαρμογή καθεστώτων ενίσχυσης που έχουν εγκριθεί για άλλους σκοπούς πλην της διάσωσης ή της αναδιάρθρωσης, όπως για παράδειγμα την περιφερειακή ανάπτυξη [και] την ανάπτυξη ΜΜΕ», δεδομένου ότι τα μέτρα που προβλέπονταν από τον νόμο αριθ. 52/94 είχαν εγκριθεί ως μέτρα που είχαν ως στόχο να διευκολυνθεί η ανάπτυξη ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων ή ορισμένων οικονομικών περιοχών, χωρίς να αλλοιώνονται οι όροι των συναλλαγών κατά τρόπο που θα αντέκειτο στο κοινό συμφέρον.

([11]) Οι ιταλικές αρχές παραπέμπουν στο έτος 2000 και όχι στο έτος 2001, δεδομένου ότι κατά το 2000 δεν χορηγήθηκε καμία ενίσχυση.

(24) Τέλος, στην απάντηση στο σημείο 29 της επιστολής της 11ης Δεκεμβρίου 2003 (βλέπε υποσημείωση 1), με την οποία η Επιτροπή ζητούσε από τις ιταλικές αρχές να της κοινοποιήσουν μια σειρά αποφάσεων της περιφερειακής αρχής του Λάτσιο και αντιγράφων όλων των νόμων χρηματοδότησης που είχαν εγκριθεί από την 1η Ιανουαρίου 1998, ώστε να είναι σε θέση να προσδιορίσει το ακριβές ύψος των κονδυλίων που προορίζονταν κάθε χρόνο για τη χρηματοδότηση του εν λόγω καθεστώτος, οι ιταλικές αρχές έδωσαν τις εξής διευκρινίσεις:

α) η μοναδική χρηματοδότηση που προβλεπόταν από τον νόμο αριθ. 52/94 ήταν η προβλεπόμενη στον ίδιο τον νόμο και η εντασσόμενη στον περιφερειακό προϋπολογισμό του 1995 ([12])·

β) οι αναλήψεις υποχρεώσεων υλοποιήθηκαν μόλις το 1996, μετά την έγκριση του νόμου από την Επιτροπή·

γ) οι ενισχύσεις που χορηγήθηκαν εν συνεχεία στις επιχειρήσεις και οι οποίες πληρούν τους όρους του νόμου αριθ. 52/94 χρηματοδοτήθηκαν από πόρους που είχαν αποδεσμευθεί λόγω των ποσών που εξοικονομήθηκαν από τη μείωση των επιτοκίων και την αυστηρή εφαρμογή του νόμου, χωρίς να προκύψει ανάγκη προσφυγής σε συμπληρωματικές δημοσιονομικές πιστώσεις·

δ) οι παρεμβάσεις της περιφέρειας του Λάτσιο υπέρ των γεωργικών εκμεταλλεύσεων αφορούσαν αποκλειστικά τα τραπεζικά δάνεια στις 5 Δεκεμβρίου 1994, λαμβάνοντας υπόψη ότι το 1994, όπως και κατά τα προηγούμενα έτη, τα επιτόκια της Ιταλίας ανήκαν στα υψηλότερα μεταξύ των χωρών της Ένωσης.

(25) Στην επιστολή που απέστειλαν στην Επιτροπή στις 3 Απριλίου 2009 οι ιταλικές αρχές διευκρίνιζαν ότι όλες οι αιτήσεις ενίσχυσης βάσει του καθεστώτος είχαν υποβληθεί πριν από την 1η Ιανουαρίου 1998.

V. **ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ**

(26) Σύμφωνα με το άρθρο 87 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ, είναι ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά οι ενισχύσεις που χορηγούνται υπό οποιαδήποτε μορφή από τα κράτη ή με κρατικούς πόρους και που νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό διά της ευνοϊκής μεταχείρισης ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής, κατά το μέτρο που επηρεάζουν τις μεταξύ κρατών μελών συναλλαγές.

(27) Το εξεταζόμενο μέτρο εμπίπτει στον ορισμό αυτό, στον βαθμό που ευνοεί ορισμένες επιχειρήσεις (εκείνες που είναι υποχρεωμένες να επωμιστούν υπέρμετρα χρέη στον γεωργικό τομέα) και μπορεί να επηρεάσει τις συναλλαγές, εάν ληφθεί υπόψη η θέση της Ιταλίας στον τομέα της γεωργικής παραγωγής (η Ιταλία αποτέλεσε π.χ. τον τρίτο μεγαλύτερο παραγωγό βόειου κρέατος και τον μεγαλύτερο ντοματοπαραγωγό στην Ένωση).

([12]) Δηλαδή ποσό 4 000 000 000 ITL (2 061 856 ευρώ). Κατά το χρονικό διάστημα 1998-2000 οι ενισχύσεις που χορηγήθηκαν ανήλθαν στο ποσό των 1 400 000 000 ITL (721 650 ευρώ).

(28) Εντούτοις, στις περιπτώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 87 παράγραφοι 2 και 3 της συνθήκης ΕΚ, ορισμένα μέτρα μπορούν, κατά παρέκκλιση, να θεωρηθούν συμβιβάσιμα με την κοινή αγορά.

(29) Στην παρούσα περίπτωση, δεδομένης της φύσης του εξεταζόμενου καθεστώτος, η μοναδική παρέκκλιση που θα μπορούσε να εφαρμοστεί στη συγκεκριμένη περίπτωση είναι εκείνη του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συνθήκης ΕΚ, που ορίζει ότι δύνανται να θεωρηθούν ότι συμβιβάζονται με την κοινή αγορά οι ενισχύσεις για την προώθηση της ανάπτυξης ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων ή ορισμένων οικονομικών περιοχών, εφόσον δεν αλλοιώνουν τους όρους των συναλλαγών κατά τρόπο που θα αντέκειτο στο κοινό συμφέρον.

(30) Πριν από την εξέταση της δυνατότητας εφαρμογής της εν λόγω παρέκκλισης, η Επιτροπή θα επιθυμούσε να επισημάνει ότι, όπως είχαν δηλώσει οι ιταλικές αρχές με την επιστολή τους της 2ας Ιουλίου 2004 μετά την έναρξη της διαδικασίας, σύμφωνα με το άρθρο 88 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ, είχε κινηθεί η διαδικασία κατάργησης του άρθρου 257 του νόμου αριθ. 10/01, ενώ δεν είχε καταβληθεί καμία ενίσχυση δυνάμει των διατάξεων του εν λόγω άρθρου. Οι υπηρεσίες της Επιτροπής είχαν ζητήσει με τηλετυπία τους της 20ής Σεπτεμβρίου 2005 από τις ιταλικές αρχές αποδείξεις περί της κατάργησης του άρθρου 257 του νόμου αριθ. 10/01.

(31) Οι υπηρεσίες της Επιτροπής έλαβαν την απάντηση στην τηλετυπία τους με την επιστολή της 16ης Ιουλίου 2008 που επιβεβαιώνει την ανάκληση, με τη βοήθεια του άρθρου 27 παράγραφος 2 του περιφερειακού νόμου αριθ. 4 της 28ης Απριλίου 2006, των επίμαχων διατάξεων που περιλαμβάνονται στο άρθρο του νόμου αριθ. 10/01, η εφαρμογή του οποίου είχε εν πάση περιπτώσει ανασταλεί, δεδομένου ότι είχε κινηθεί η διαδικασία του άρθρου 88 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ. Οι ιταλικές αρχές είχαν εξάλλου εξαγγείλει την απόσυρση της ανακοίνωσης του προαναφερθέντος άρθρου 257, με την επιστολή τους της 2ας Ιουλίου 2004.

(32) Ενόψει των προαναφερομένων, η Επιτροπή δεν έχει κανέναν λόγο να συνεχίσει τις έρευνές της σχετικά με τις διατάξεις του άρθρου 257 του νόμου αριθ. 10/01 και μπορεί να περατώσει τη διαδικασία εξέτασής της.

(33) Όσον αφορά τη δυνατότητα εφαρμογής της εν λόγω παρέκκλισης για την οποία γίνεται λόγος στο άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συνθήκης ΕΚ σε σχέση με τις ενισχύσεις που χορηγήθηκαν μεταξύ της 1ης Ιανουαρίου 1998 και της 31ης Δεκεμβρίου 2000 (βλέπε υποσημείωση 11), οι υπηρεσίες της Επιτροπής διαπιστώνουν ότι, στις παρατηρήσεις που διατύπωσαν μετά την κίνηση της διαδικασίας του άρθρου 88 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ, αλλά και κατά τη διάρκεια των συναντήσεων που πραγματοποιήθηκαν στη συνέχεια, οι ιταλικές αρχές αποσαφήνισαν ότι οι επίμαχες παρεμβάσεις χρηματοδοτήθηκαν αποκλειστικά από πόρους που είχαν εγγραφεί στον προϋπολογισμό του καθεστώτος C 43/95 το οποίο εγκρίθηκε από την Επιτροπή (βλέπε αιτιολογική σκέψη 24). Όπως επίσης προκύπτει από την επιστολή της 3ης Απριλίου 2009 που απέστειλαν οι ιταλικές αρχές, όλες οι αιτήσεις ενίσχυσης υποβλήθηκαν πριν από την 1η Ιανουαρίου 1998 (βλέπε αιτιολογική σκέψη 25).

(34) Δεδομένου ότι από τις διευκρινίσεις αυτές προκύπτει ότι οι πόροι που χρησιμοποιήθηκαν στο διάστημα μεταξύ 1998 και 2000 αποτελούν ήδη αντικείμενο απόφασης της Επιτροπής και ότι καμία αίτηση δεν υποβλήθηκε μετά την ημερομηνία από την οποία οποιαδήποτε νέα αίτηση έπρεπε να συμμορφώνεται με τις νέες διατάξεις που ισχύουν όσον αφορά τις ενισχύσεις για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων (βλέπε αιτιολογική σκέψη 17), η Επιτροπή δεν έχει πλέον κανένα λόγο να εκδώσει νέα απόφαση, υπό το φως των προαναφερόμενων διατάξεων, σχετικά με τη δυνατότητα εφαρμογής της παρέκκλισης του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συνθήκης ΕΚ αναφορικά με το θέμα των ενισχύσεων που χορηγήθηκαν κατά την περίοδο 1998-2000, οι οποίες συνιστούν στην πράξη τη συνέχεια των χρηματοδοτήσεων συνεπεία των αιτήσεων ενίσχυσης που είχαν υποβληθεί πριν από την 1η Ιανουαρίου 1998 και οι οποίες πληρούσαν τους όρους της αιτιολογικής σκέψης 15, οι οποίοι είχαν ήδη εγκριθεί από εκείνη (βλέπε αιτιολογική σκέψη 14). Επομένως, η διαδικασία που είχε κινηθεί αναφορικά με τις ενισχύσεις που είχαν καταβληθεί κατά το χρονικό διάστημα 1998-2000 δύναται να περατωθεί,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η διαδικασία σύμφωνα με το άρθρο 88 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ, η οποία κινήθηκε με την επιστολή της 11ης Δεκεμβρίου 2003 ([13]) σε σχέση με το προαναφερόμενο καθεστώς περατώνεται εφόσον έχει καταστεί άνευ αντικειμένου, δεδομένου ότι η Ιταλία απέσυρε την ανακοίνωση της 2ας Ιουλίου 2004 και δεν έδωσε συνέχεια στο σχεδιαζόμενο καθεστώς ενισχύσεων.

Άρθρο 2

Περατώνεται, επειδή έχει καταστεί άνευ αντικειμένου, η διαδικασία σύμφωνα με το άρθρο 88 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ, η οποία κινήθηκε σε σχέση με τις ενισχύσεις που χορηγήθηκαν από την Ιταλία (περιοχή του Λάτσιο) κατά την περίοδο 1998-2000, αναφορικά με το καθεστώς που βασίζεται στις διατάξεις του νόμου αριθ. 52/94, όπως τροποποιήθηκε από τον νόμο αριθ. 13/96.

Άρθρο 3

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στην Ιταλική Δημοκρατία.

Βρυξέλλες, 17 Ιουνίου 2009.

Για την Επιτροπή
Mariann FISCHER BOEL
Μέλος της Επιτροπής

([13]) Βλέπε υποσημείωση 2.